

missionen i Roskilde Amt, at saadant kan ikke tilstedes. Det er en given Sag, at man ikke kan omgaa Lovens klare og bestemte Bydende, som siger, at over 8,000 Kr. maa man ikke komme. Men det er ikke nok, at man sætter Bom ved de 8,000 Kr. Jeg synes, at alle Parter skulle være enige om at holde paa, baade den højtærede Landbrugsminister og Kommissionerne ude i Amterne, at Regelen er 6,500 Kr., og at Bevægelsesfriheden der ud over er Undtagelse og i des højere Grad Undtagelse, jo længere man kommer fra Normalsummen. Jeg synes, det er paa sin Plads at indskærpe dette, at Regelen efter Loven er 6,500 Kr., og at der som Undtagelse kan gaas indtil 8,000 Kr. Ligesom jeg vil mene, at jeg taler i Lovens Aand, naar jeg siger, at jo længere man kommer bort fra de 6,500 Kr., des mere maa det være enkeltstaaende Undtagelser i de forskellige Amter. Forholdet er af nogen finansiell Betydning, som De ville se, naar der er Tale om de 10—1,200 Kr. over Normalsummen — for ikke at tale om Roskilde Amt med 2,300 Kr., thi dette ligger ganske vist helt udenfor Loven. — Jeg skal derfor henstille, at der holdes Øje med dette, for det første paa Grund af den finansielle Betydning, det har, idet jo større Ejendommene blive, des færre kan der oprettes, men for det andet ogsaa af et andet Hensyn, paa hvilket der vel nok er blevet peget først og stærkest af det ærede Medlem fra Give (N. C. Jensen) og senere, under Behandlingen i Tinget, af det ærede Medlem fra Mariager (Moestrup), idet de have gjort opmærksom paa, at jo højere vi komme op med Laanesummen, og jo større de nyoprettede Statshusmandsbrug blive, jo mere forstyrrende kan dette virke i Forholdet til de andre private, selvstændige Husmandsbrug, om jeg saa maa kalde dem, der ikke ere saaledes subventionerede af Staten. Det er et Forhold, som paakalder Opmærksomheden, og jeg tror, at vi bør vogte noget paa dette og iagttage dette paa den bedst mulige Maade. Dette er ikke nogen Bebrejdelse mod Kommissionerne eller mod den højtærede Landbrugsminister, thi de nævnte Tal ere jo komne frem i Form af Begæring, og hvordan Enderesultatet bliver, ved man ikke i dette Øjeblik, det kan meget vel være, det viser sig, naar Laanene endelig skulle fastslaaes, at Normen i nogen Maade er respekteret. Men det, der nu foreligger for os, synes jeg, maa benyttes som gyldig Anledning til at henvise til den Kendsgerning, at Lovens Regel er 6,500

Kr., at Undtagelserne ligge mellem 6,500 Kr. og 8,000 Kr., og at Undtagelserne maa være des sjældnere, jo nærmere man kommer den højeste Grænse, nemlig 8,000 Kr.

Endelig maa jeg gøre en almindelig Bemærkning i Tilknytning til gentagne Hentydninger af den højtærede Landbrugsminister, dels ved nærværende Lovforslags Fremlæggelse dels ved første Behandling, som kunde og maaske ogsaa skulde opfattes derhen, at hvis Rigsdagen i Fjor havde fulgt Landbrugsministeren i hans Egenkab af Ordfører for et radikalt Mindretal her i Salen, havde ogsaa Sagen, som vi nu beskæftige os med i Almindelighed, og som vi tangere ved denne Tillægslov, ligget bedre, end den gør. Hvis dette ikke er Hensigten med Hentydningerne til Rigsdagsafstemningen i Fjor, ser jeg ikke ganske, hvorfor den højtærede Landbrugsminister gentagne Gange har hentydet til denne Afstemning. Jeg tænker mig da, at den ærede Landbrugsminister særlig har tænkt paa, at han og hans nærmeste Venner foreslog, hvad jeg allerede har berørt, at der skulde stilles 5 Mill. Kr. til Raadighed i Stedet for som nu 4 Millioner, saaledes at der altsaa, hvis vi gaa ud fra de nuværende Forhold, blev givet 1 Mill. Kr. til Tillægsloaan og 4 Mill. Kr. til Nyoprettelse af Husmandbrug, i Stedet for at Loven indeholder 3 Millioner til dette sidste Øjemed. Overfor dette maa jeg bemærke, at dette Forslag om at forhøje Beløbet fra 4 til 5 Mill. Kr. maa ses i den Sammenhæng, hvori dette Forslag stod just med de andre Forslag fra samme Side. Og her erindre vi, at de Herrer fra radikal Side foreslog, at Normallaanesummen skulde være 8,000 Kr., medens den efter Loven er 6,500 Kr., og at der overfor denne Normallaanesum paa 8,000 Kr. skulde bevares en Bevægelsesfrihed efter den hidtidige Praksis, og denne hidtidige Praksis har været, at man er gaaet over den lovbestemte Grænse med saadant noget som indtil 40 pCt. Det vil sige, at efter det radikale Forslag i Fjor skulde Normallaanesummen være 8,000 Kr. med en Bevægelsesfrihed af 3,200 Kr. — lad os stryge de 200, saa vil det altsaa sige fra 8—11,000 Kr. —, og indenfor denne Ramme skulde altsaa de nyoprettede Statshusmandsbrug ligge. Det er i Forbindelse med denne grundlæggende Bestemmelse om 8 à 11,000 Kr., at Beløbet 5 Mill. Kr. til Udlaan skal ses. Men ser man paa de Oplysninger, der ledsage det Lovforslag, som den ærede Landbrugsminister har fremsat her i Tinget, se vi, at der er 1,345 An-